

the states. 3rd International Conference on Environmental Sustainability in Natural Resources Management 2023. P. 156-168.

4. Бобровська Н. В., Сухорукова А. Л., Бурковська А. І. Трансформаційні процеси бізнес-середовища в контексті європейської інтеграції України (English). Modern Economics. Електронне наукове видання з економічних наук. №34. Вересень 2022. Миколаївський національний аграрний університет, 2022. С.13-20.

Annotation: *threats to the financial and economic security of the state in the conditions of martial law are identified. An analysis of the impact of a large-scale war on the main indicators that determine the level of financial and economic security of the state was carried out. The main guidelines for strengthening the financial and economic security of the state are proposed.*

Keywords: *economic security, stages of ensuring financial and economic security, financial and economic stability.*

Науковий керівник: Сухорукова А. Л.,
кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 339.727.22(477)

БІЗНЕС ТА ІНВЕСТИЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕНДЕНЦІЇ Й ПЕРСПЕКТИВИ

Шевченко Анна Юріївна,
здобувач вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *досліджено тенденції та перспективи залучення іноземних інвестицій в умовах економіки війни. Систематизовано ключові негативні та проблемні фактори впливу на процес залучення інвестицій в розвиток економіки України.*

Ключові слова: *бізнес, інвестиції, криптовалюта, валюта, інвестивання.*

Війна призвела до складнощів у напрямі інвестицій, погіршує ситуацію і постійні зміни умов інвестування. Правила банків та законодавство щодо виведення коштів часто змінюються, тож потрібно досконало знати всі нюанси.

Зараз, в умовах війни та після неї, першочерговим завданням має бути зосередження на ефективній відбудові економіки. Створення екосистеми є

одним із найефективніших способів зробити це. Зрештою, ми говоримо про ефективне та зріле партнерство, яке забезпечує цінну пропозицію для кінцевого споживача.

Війна - це ще й справжня перевірка надійності всіх систем. Війна змусила переглянути ставлення до інвестицій. Які інструменти виявилися надійними, які недооцінені, а які взагалі не спрацювали [1].

Два найпопулярніші в світі напрями інвестицій - криптовалюта та нерухомість.

З початку російського вторгнення інтерес до криптовалют зростає. Вони допомагають «утекти» від девальвації, підтримати ЗСУ та українців. Під час війни крипта стала більш привабливою альтернативою звичайним грошам, засобом заощаджень та способом виведення грошей за кордон. Як би дивно не звучало, проте війна є хорошим стимулом для розвитку криптоплатежів. Це швидко, дешево, надійно та не підлягає нормативним обмеженням. «Транзакція з використанням криптовалюти займає від п'яти до десяти хвилин, - розповідає заступник міністра цифрової трансформації з питань розвитку ІТ Олександр Борняков. «При цьому SWIFT-платіж обробляється приблизно за три дні» [2].

Волонтери купують військову техніку чи засоби захисту не лише за гроші, але й за криптовалюту. За словами О. Борнякова, приблизно в 50% випадків постачальники готові приймати криптовалюту напряму і не вимагають конвертації в фіатні валюти.

На сьогоднішній день, потенційні покупці нерухомості не ризикують інвестувати в новобудови, віддаючи перевагу орендованим об'єктам. Падіння продажів спостерігається в усіх регіонах - інвестори чекають стабілізації ситуації. Є можливість купити нерухомість за зниженими цінами, щоб добре заробити після нормалізації ситуації в країні. Проте інвестори не поспішають вкладати кошти, а це позначається на темпах і масштабах будівництва.

Ті, хто потребують нового житла замість зруйнованого під час бойових дій, не зможуть його придбати без державної підтримки у вигляді пільгових кредитів. Збільшення попиту на первинному ринку нерухомості через активні бойові дії очікувати не варто: прибутку від цього придбання ви не отримаєте, а ризик втрати майна занадто великий [3].

Варто зауважити, що для дохідності потрібно тримати частину грошей на депозитах в гривні, для надійності – частину в валюті. Водночас гривневі депозити зараз приносять відверто мало, в найбільших і найпопулярніших банках дають десь 6% річних. До війни давали близько 10%. Зберігати гроші найкраще у найбільших українських банках – вони проходять вже другу кризу [1].

Список використаних джерел:

1. Інвестиції під час війни: як змінилися та у що вкладатися. LB.UA. URL: https://lb.ua/blog/oleksii_sobolev/515556_investitsii_pid_chas_viyni_yak.html (дата звернення: 09.03.2024 р.).
2. Крипта йде у маси. Допомагають страх, бажання підтримати ЗСУ та валютні обмеження НБУ. Forbs. URL: <https://forbes.ua/inside/kripta-idet-v-massy->

pomogayut-strakh-zhelanie-pomoch-zsu-i-valyutnye-ogranicheniya-nbu-09042022-5366 (дата звернення: 07.03.2024 р.).

3. Сухорукова А. Місцеві державні адміністрації як єдиноначальні місцеві органи виконавчої влади. Їх завдання та функціональне призначення. Актуальні проблеми державного управління. Вип. 1 (37). Одеса : Вид-во ОріДУ НАДУ, 2009. С. 82–84.

4. У що інвестувати під час війни: акції, криптовалюта, нерухомість. Мінфін. URL: <https://minfin.com.ua/ua/invest/articles/vo-chto-investirovat-vo-vremya-voyny-akcii-kriptovalyuta-nedvizhimost/> (дата звернення: 09.03.2024).

Annotation: *the trends and prospects of attracting foreign investments in the conditions of the war economy were studied. The key negative and problematic factors influencing the process of attracting investments in the development of the economy of Ukraine are systematized.*

Keywords: *business, investment, cryptocurrency, currency, investing.*

Науковий керівник: Сухорукова А. Л.,
кандидат наук з державного управління,
доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 338.439.02

ПРОГРАМИ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ У СВІТІ ТА ДЖЕРЕЛА ЇХ ПІДТРИМКИ

Пекера Артем Вікторович,
аспірант спеціальності 073 «Менеджмент»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *розглянуто програми формування продовольчої безпеки у світі та джерела їх підтримки. Проаналізовано стратегії формування продовольчої безпеки у світі. Описано рекомендації щодо комплексного досягнення продовольчої безпеки у світі.*

Ключові слова: *продовольча безпека, стратегії, світовий ринок, програми продовольчої безпеки, глобалізація.*

Програми формування продовольчої безпеки у світі є важливим інструментом для забезпечення стабільності та добробуту націй. Ці програми орієнтовані на розвиток стратегій, що сприяють доступності, якості та безпеці продуктів харчування для всіх верств суспільства. Їхній успіх значною мірою залежить від різноманітних джерел підтримки.